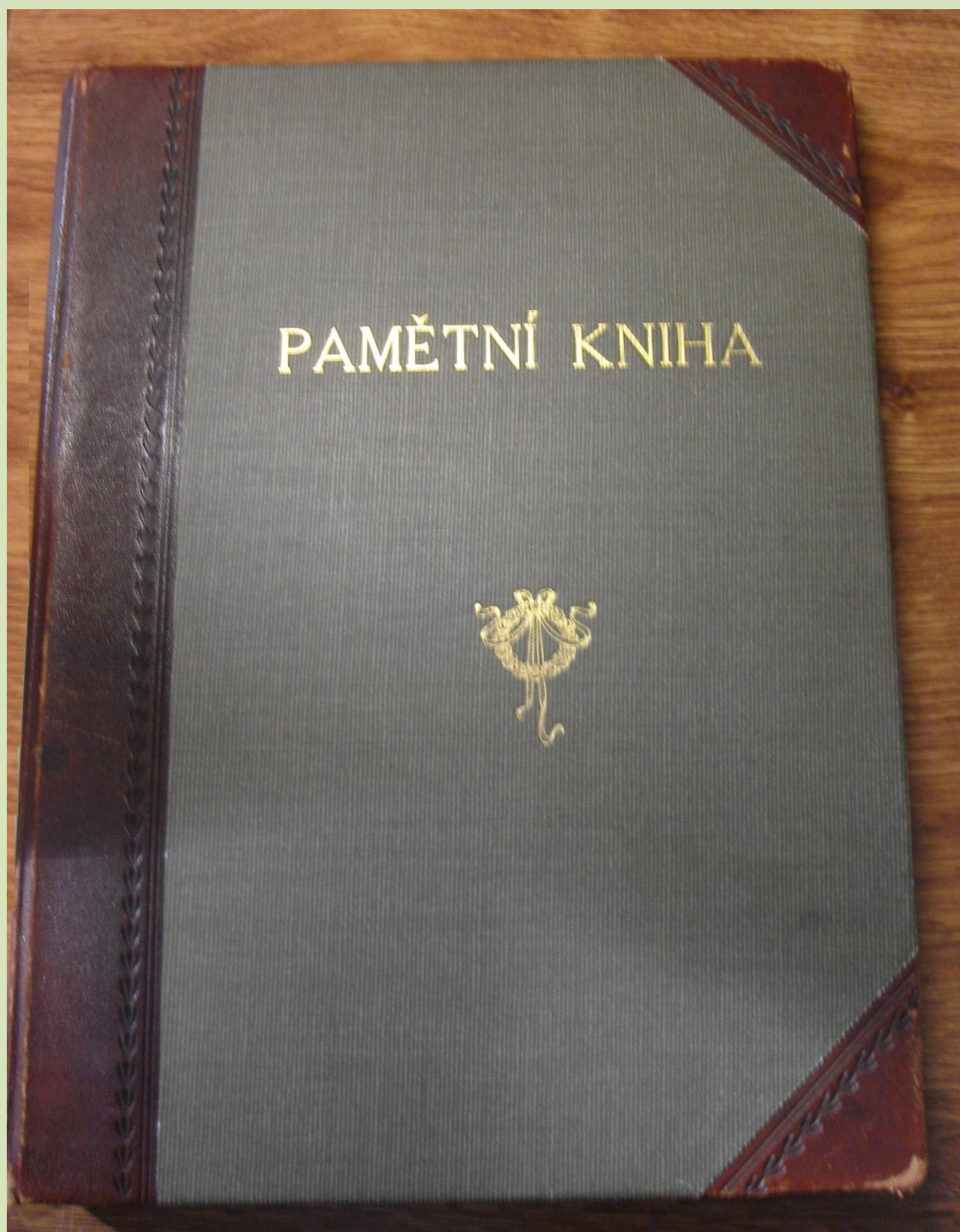

Výpisky z kroniky
1.část r.1914-1918

NÁVOD K VEDENÍ PAMĚTNÍCH KNIH.

OBSAH: Proč je nutno psáti kroniky?
Snahy o zakládání pamětních knih.
Kolikeré jsou pamětní knihy?
Význam rodinné kroniky.
Kdo může vésti kroniku?
Co se vyžaduje od pisatele pamětí?
Zásluhy kronikářovy.
Jak má býti kronika zařízena?
Kdy a jak nutno činiti záznamy?
Jak psáti?
S čím začíti při psaní kroniky?
Co se zapisuje do kroniky?
Význam pamětní knihy.
Knihy pamětní buďtež dobře uschovány.
Obce a kroniky.
V každé obci budiž řádná pamětní kniha.

Pamětní kniha obce Jiřic, okres Nové Benátky“
založení kroniky usneseno bylo ve schůzi obecního výboru
dne 11. dubna léta páně 1915

Přítomni: Alois Faltys – starosta

Josef Dvořák – 1. radní

František Matouš – 2. radní

Josef Bašus, Vincenc Pýcha, Antonín Krátký, Josef Novotný, Václav Mašek, Josef Matouš
– členové výboru

Kronikář: Karel Syrový – řídící učitel

Z této Pamětní knihy obce si uvedeme některé zápisy od r. 1914 do r. 1939, pak 1945-1961. Od r. 1914 byl kronikář Karel Syrový - řídící učitel, od r. 1929 Václav Uhlíř - řídící učitel, a v letech 1932-1939 Josef Novotný, válečný invalida. V době 2. sv. války byly všechny kroniky obcím zabaveny německou říšskou mocí. Kroniku psal až po skončení války v letech 1946-1961 pan Josef Řípa.

Založení obce:

našly se vykopávky popelnic na místě zvoničky a na místě, kde stojí dům pana Václava Šefla čp. 17 (při vykopávkách byly popelnice rozbity, pozůstatky jsou uloženy ve školním kabinetu).

Ruská cesta:

říká se jí tak proto, že za napoleonských válek tudy táhli Rusové ku Praze. Na západním konci obce při stavbě stodoly Josefa Micky byly nalezeny knoflíky uniformy v hrobě ruského vojáka.

Obecná škola:

2-třídní obecná škola byla postavena v r. 1877 a přistavena v r. 1903. Školní knihovna má 92 sv. Původně byla putovní, později zůstala trvale v Jiřicích.

Obecní domek:

stojí na západním konci vesnice a je určený pro chudé staré vesničany. Jedna místnost slouží jako izolace pro nakažlivé nemoci.

Katastr obce:

činí 839,05 ha. Z toho 0,18 ha luk, 7,02 ha zahrad, 100,09 ha pastvin, 324,93 ha lesů, 0,24 ha rybníků, 26,10 ha zastavěné plochy, 380,61 ha orné půdy.

Obec přísluší:

Okresnímu hejtmanství mladoboleslavskému
bernímu úřadu novobenáteckému
okresnímu finančnímu ředitelství jičínskému
okresní školní radě mladoboleslavské
okresnímu výboru novobenáteckému
okresnímu soudu novobenáteckému
poštovnímu telegrafnímu úřadu ve Starých Benátkách

Spolky:

dobrovolných hasičů zal. r. 1893
čtenářská hospodářská besídka

Sčítání lidu:

v r. 1910 měla obec 449 obyvatel

Rok 1914**První světová válka, mobilizace:**

26. července r. 1914 v neděli ráno byly na obecní úřad přivezeny z Mladé Boleslavi mobilizační vyhlášky. Nařízena částečná mobilizace. Svolává se domobrana. V pondělí ráno musí branci nastoupit. Zástupci branců se ubírají k vlkavskému nádraží. Provází je pláč a loučení.

Na vojnu odešli:

František Zumr čp 27

Vlad. Šulc čp 25

Václav a František Řehákovi čp 2

Josef Bašus-kočí z myslivny

Karel Bláha čp 59

Václav Zumr čp 55

Jan Zumr čp 31

Josef Micka čp 97

Josef Kraj čp 47

Václav Novotný čp 10

Josef Dvořák čp 33

Václav Lepka čp 46

Josef Procházka čp 5
Václav a Josef Lepkovi čp 48
Jan Šípek čp 88
Karel Řípa čp 42
František Mašek čp 83
Václav Davídek čp 89
Jan Pavlíček čp 87
Josef Zumr – kovář
Josef Siegler – obuvník
Antonín Borovička – lesní příručí
Josef Řípa – hajný
Václav Novák čp 81
Josef Dvořák čp 4
Josef Hloušek – obuvník
Antonín Červinka čp 78
Alois Šubrt čp 36
Bohumil Hladík čp 74
Václav Vinš čp 35
ing. Ladislav Šulc
V činné službě byli Josef Šubrt čp 26, Václav Zumr čp 31, Jan Dvořák čp 33.

Dne 2. srpna 1914 v 5 hodin ráno byl nařízen z MB odvod koní. Z 96 koní bylo 6 koní i s postroji odvedeno.

Dne 25. srpna nastoupili na vojnu mladíci na jaře odvedení:

Václav Šubrt čp 26
František Matouš čp 20
Bohumil Pýcha čp 72
Alois Šulc čp 70

Další domobrancí nastoupili 27. srpna – 15.září :

František Herajm čp 51
Josef Šípek čp 76
Václav Brůžek čp 60
Jan Cerha čp 16
Jan Černý čp 22
František Tomíček čp 99

Dne 1. října byli odvedeni ti, co se narodili 1892-1894 :

Bohumil Micka čp 71
Josef Houdek čp 45
Josef Svoboda čp 37
Karel Havelka čp 44

Dne 25. listopadu byli odvedeni narození v l. 1878-1890:

Josef Šulc čp 25

Václav Měkota čp 25

Václav Vinš čp 35

Josef Korec čp 93

František Haspeklo čp 21

Alois Micka čp 71

Alois Šípek čp 36

Nařízené ceny potravin:

žitná mouka -26 haléřů (dále jen h)

pšeničná mouka – 44 h

chleba – 22 h/kg

rýže – 44 h

kroupy – 40 h

krupice – 48 h

čočka – 48 h

hrách – 40 h

brambory – 8 h

káva – 4 Koruny(dále jen K)

čaj – 7 K

cukr – 84 h

sůl – 28 h

cibule – 20 h

česnek 70 h/kg

mandel vajec – 1 K

mléko – 22 h

ocet – 24h/litr

hovězí maso – 1,86 K

skopové maso – 1.86 K

vepřové maso – 2,10 K

telecí maso – 1,86 K

uzené maso – 2,40 K

sádlo – 1.96. K

máslo – 3 K

tvaroh – 34h/kg

Za tyto ceny se ale neprodávalo, na volném trhu byly ceny daleko vyšší.

Mobilizovaným rodinám byly vypláceny měsíční podpory.

Na podzim roku 1914 byla nouze o uhlí.

Na počátku války byli do domácího ošetřování propuštěni vojáci, kteří utrpěli lehká zranění Antonín Borovička, Václav Davídek, Václav Novotný, Karel Havelka (později v r. 1916 zahynul na bojišti). Ale brzy se od této praxe upustilo, protože léčení trvalo nepřiměřeně dlouho.

První oběti války z Jiřic :

Vladimír Šulc čp 25. Podle slov přítele zemřel na bojišti hned v prvních dnech.

Václav Zumr čp 55. Zemřel v nemocnici na zápal plic.

Karel Řípa zemřel v Gorlici na střelnou ránu do břicha.

Rok 1915

odcházejí do války:

Josef Šulc čp 25

František Haspeklo

Alois Micka

Alois Šípek

Václav Měkota

Václav Vinš

Josef Fuksa čp 86

Josef Mráz čp 23

Josef Svoboda – kočí

Josef Pýcha čp 72

19-letí odvedení 27. 3. 1915:

Jan Pýcha čp 72

Karel Matlach – kočí

Ladislav Štěpánek čp 50

Josef Novotný čp 73

Václav Dvořák čp 42

Zásoby:

Byl nedostatek potravin pro válečné zásobování. Nařízena kontrola současně i se soupisem koní. Za týden po civilní kontrole přišel do obce četník na kontrolu zásob u dvou občanů – někdo ze sousedů je udal, že zatajili zásoby. Byl soud, ale nakonec vše dobře dopadlo.

Únor 1915 - *vrátil se František Zumr s válečným zraněním, později i Václav Lepka čp 46.*

12. 3. 1915 – očkování ve škole - 79 dětí a 122 dospělých očkováno proti neštovicím

duben 1915 – nařízen soupis – kolik polí je oseto
sbírka pro válečné zásobování – měď, mosaz, olovo, cín

květen 1915 – branná povinnost rozšířena na 18-50 let. Odveden Josef Urban
čp 39
nařízen nový soupis zásob větších než 2 kg

červen 1915- odvedeni domobrancí nar. v l.1878-1890:

Stanislav Nosek-učitel

Václav Davídek čp 59

Josef Svoboda čp 52

Václav Tomíček-krejčí čp 10

Bohumil Novotný-řezník čp 77

František Lepka čp 46

Antonín Řípa čp 43

Josef Matouš čp 20

Josef Hanzla-čeledín

František Šulc a Josef Šípek – 18letí zedníci

Z ruského zajetí se ozvali. Karel Bláha, Josef Micka, Josef Kraj, Václav Lepka
čp 48, František Mašek, Václav Davídek-zedník, Alois Šubrt, Václav Zumr, Jan
Dvořák čp 33, Václav Šubrt a Josef Houdek.

Dovolenou na polní práce dostali: Václav Brůžek, František Tomíček, Václav
Novotný, Josef Šípek, Jan Černý (profous u ruských zajatců v Milovicích)

30. července odvedeni 43-50letí muži:

Josef Matouš čp 20

Josef Šáfr čp 15

Antonín Macháček čp 13

Karel Syrový-řídící učitel (kronikář)

Václav Němec čp 32

Antonín Dvořák čp 34

Josef Bašus čp 6

Josef Novotný čp 73

Václav Šípek čp 61

Vincenc Pýcha čp 72

Pavel Svoboda čp 7

srpen 1915- zavedeny chlebové listky. Úroda slabá vlivem sucha a následujících prudkých dešťů

říjen – soupis zásob

odvedeni domobranci:

František Uher – učitel

František Herajm

Václav Carda

Vencl – deputátník

Antonín Tomíček čp 57

Václav Mráz

Josef Carda

Rok 1916

leden – nastoupili na vojnu:

Václav Němec

Pavel Svoboda

Vincenc Pýcha

únor – Josef Bašus

Josef Dvořák – první radní

František Matouš – 2.radní

duben – 18letí odvedeni, nastoupili 11. května:

Josef Němec

Bohumil Lepka

Josef Faltys

Jaroslav Kliner – kočí

květen – cukr na listky. V důsledku toho poptávka po medu (4 K/1 kg). Ceny masa se zdvojnásobily.

červen – káva na listky (1 kg/10,50 K). Používala se náhražka z ječmene, žita, pšenice. Nařízena sbírka zlata. V obci se nevybralo nic.

13. června padl na ruském bojišti Karel Havelka.

27.června- odvedeni domobranci narození v l. 1897-1866:

Josef Korec

Josef Tomíček

František Micka

Václav Micka
Václav Fuksa
Antonín Balík-čeledín
J.Křovák-čeledín
Václav Lepka čp 46(znovu odvedený invalida)
Josef Němec čp 38
Miloslav Šulc
Václav Řehák

28. června zrekvírováno 17 ks dobytka

září – ve škole spála. Zemřela žákyně 2. třídy Aloisie Hložková.

Podzim byl příznivý - úroda dobrá. Zástupy lidí z velkých měst, ponejvíce z Prahy přicházejí do vesnice s pytli na zádech a shánějí brambory. Vybírají je na polích a rance odnášejí na dráhu do Lysé n. L. Je nedostatek tabáku, piva, šatstva, obuvi, uhlí, petroleje.

listopad – zemřel císař František Josef I. Na škole visí do 6. prosince černý prapor.

Rok 1917

leden – silné mrazy

únor – mrazy až -24°C. Na dovolenou přijel Josef Bašus čp 6. Doma onemocněl tyfem a 8. března v nemocnici zemřel.

Na jaře se nouze stupňuje. Máslo je za 16 K, sádlo za 20 K. Dlouhá zima a sucha na jaře způsobily špatnou sklizeň.

květen – nad obcí plula vzducholod' směrem ku Praze

červenec – na úplavici zemřelo 6 dětí

podzim – příznivé počasí slibuje dobrou sklizeň. Zvláště brambory a řepa. Řepa se zpracovává doma na sirup.

prosinec – byly zastaveny boje na východní hranici a dojednáno příměří s Ruskem. Ruští zajatci z Milovic mají větší volnost – chodí po vsi a kupují nebo prosí o potraviny. Je veliká bída.

Rok 1918

leden – sněhová vánice. Vyvrácené stromy, sházené tašky ze střech.

únor – taneční zábava

jaro – teplé, slibující bohatou úrodu

březen – vojáci prohledávali stavení a pátrali po skrytých zásobách. Sebráno 59q obilí a odvezeno do mlýna v Obodři.

Po uzavření míru s Ruskem a Rumunskem se vrátili zajatci z Ruska a byli propuštěni domů na 8 týdnů: Josef Mráz, Karel Bláha, Josef Davídek, Josef Šulc, Václav Lepka čp 48 a Vincenc Pýcha, který již zůstal doma, ostatní se vrátili ke svým plukům.

červen – v hostinci pana Bláhy se konalo divadelní představení „Staré hříchy“. Velká návštěvnost a výnos 238 K věnován pro školu.

Ke konci čtvrtého roku války byla velká bída a rozmohl se směnný obchod. Po žních se dělaly soupisy, protože obec měla vyživovací povinnost. Občané sami měli nedostatek a ještě museli zásobovat vojsko. Proto si každý hleděl potraviny zaopatřit i pro sebe. Na venkově to bylo za války vždy lepší než ve městech. Z měst chodili na vesnici a nabízeli různé věci výměnou za jídlo.

28. říjen 1918 - byl krásný podzimní den, lidé opracovali na polích. Až k večeru se k nim donesla radostná zpráva o konci války. V Praze došlo k převratu a už 3 den po něm se ukazovali vojáci, kteří se doma ukrývali. Čtvrtého dne vyšel z úkrytu po 3letém pobytu i Jan Šípek, o které snad žádný z občanů nevěděl, že se doma ukrývá.

listopad-ve vsi se konala slavnost k prohlášení republiky československé. Večer se občané sešli u zvoničky, kde hrála hudba. Zpívala se česká hymna „Kde domov můj“. Pak šel průvod přes obec na písečák, kde byla zapálena hranice za zvuků „Hej Slované“. Večer byla zábava u Bláhů a vstupné bylo věnováno na fond vdov a sirotek po padlých legionářích.